ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๔๑๓๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีโรงพยาบาลพิมายขอรับโอนที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดนครราชสีมา)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๗๘๔๐ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ให้ความเห็นในข้อหารือของจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติกรณีโรงพยาบาลพิมายขอรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินและบำรุงรักษาสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ความเห็นในข้อหารือดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่จังหวัดในการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ จึงขอส่งให้จังหวัดเพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้ประกอบการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายขจร ศรีชวโนทัย)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน ณัฏฐาริณีย์ รุจิธนวัฒน์กุล
โทร. ๐๙๕-๙๓๗-๒๐๐๗

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๓๘๘๔๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๓๔ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีโรงพยาบาลพิมายขอรับโอนที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ นม ๐๐๒๓.๔/๒๓๔๒๒ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามที่ จังหวัดนครราชสีมาแจ้งว่า ได้รับเรื่องหารือจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีโรงพยาบาลพิมายขอรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินและบำรุงรักษาสิ่งปลูกสร้างให้ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ ซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาได้ซื้อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๔๒ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาได้เห็นชอบอนุญาตให้โรงพยาบาลพิมายใช้ประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าว ในการก่อสร้างอาคารศาลาพักคอย โดยห้ามมิให้นำไปหาผลประโยชน์ในทางธุรกิจใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งทางโรงพยาบาลพิมายรับผิดชอบดูแลรักษาและปรับปรุงซ่อมแซมมาโดยตลอด จังหวัดนครราชสีมาจึงเห็นว่า ที่ดินแปลงดังกล่าวถือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาประสงค์จะโอนที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่โรงพยาบาลพิมายเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการของโรงพยาบาลพิมาย ซึ่งจะทำให้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์แห่งการใช้ประโยชน์ไปจากเดิม องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาจักต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๘ วรรคสอง (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จังหวัดนครราชสีมาจึงได้ขอหารือกรณีดังกล่าวว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ กำหนดว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินพิจารณาจากองค์ประกอบ ๒ ประการ ได้แก่ (๑) ต้องเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และ (๒) ต้องใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน การโอนหรืออุทิศที่ดินให้รัฐเพื่อเป็นที่สาธารณประโยชน์ เมื่อแสดงเจตนาอุทิศให้แล้ว ที่ดินดังกล่าวก็ย่อมเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๒) โดยสมบูรณ์ทันทีโดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๕๒๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สภาพความเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินไม่อาจสูญสิ้นไปเพราะการไม่ได้ใช้ และจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดินในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๖ มิได้ โดยเทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๒/๒๕๓๙ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๔/๒๕๕๕ และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดง ที่ อ.๕๖๙/๒๕๕๗ ซึ่งที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะโอนแก่กันมิได้ตามมาตรา ๑๓๐๕ เว้นแต่ถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือนำไปจัดเพื่อประชาชนตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

/ได้ซื้อที่ดิน ...

ได้ซื้อที่ดินแปลงตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๖๐๕๔ เล่มที่ ๕๖๑ หน้า ๕๔ จำนวน ๑ ไร่ ๕๑ ตารางวา ตั้งอยู่ที่ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา แม้ผู้ขายขอรับเงินเพียงบางส่วนและบางส่วนให้เปล่าแก่ราชการเพื่อทำสวนสาธารณะและสนามกีฬาให้ประชาชนใช้ร่วมกัน ที่ดินแปลงดังกล่าวจึงตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาจะโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๘ วรรคสอง (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินกล่าวคือ หากมีการถอนสภาพที่ดินดังกล่าวต้องกระทำเป็นพระราชกฤษฎีกา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอความร่วมมือจังหวัดนครราชสีมาแจ้งผลการพิจารณาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายขจร ศรีชวโนทัย)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน ณัฏฐาริณีย์ รุจิธนวัฒน์กุล
โทร. ๐๙๕-๙๓๗-๒๐๐๗